

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра струнно-смичкових інструментів

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної
програми, доцент

 Я. ОЛЕКСІВ

” 25 ” червня 2021 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових
інструментів, доцент

 Т. ЛАЗУРКЕВИЧ

” 25 ” червня 2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

 М. КУШНІР

” 25 ” червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ ВИКОНАВСЬКОГО МИСТЕЦТВА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво»
Профілізація	«Віолончель», «Контрабас»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.2.7; ОК 3.3.6)
Загальний обсяг	6 кредитів ЄКТС (180 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Термін викладання	1,2 семестри
Факультет	Оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія виконавського мистецтва» (для профілізацій: віолончель, контрабас) з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробники:

ЛАНЮК Юрій Євгенович – завідувач кафедри струнно-смичкових інструментів, професор

Лучанко Олег Михайлович – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри струнно-смичкових інструментів ЛНМА імені М. В. Лисенка

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія виконавського мистецтва» затверджена на засіданні кафедри струнно-смичкових інструментів

від ”_17_” _червня___ 2021 р., протокол № _11_.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – розширення професійного світогляду студентів, розвиток їх здатності орієнтуватися у різних стилях та напрямках, тому в процесі роботи використовуються обговорення концертних виступів, прослуховування та аналіз грамзаписів видатних митців. Навчальна дисципліна має на меті сприяння розвитку у студентів естетичного смаку, осмислення ними ролі артиста, значення та історичної актуальності виконавських шкіл. За основу лекцій з історії смичкового виконавського мистецтва взято програми курсів з історії смичкового виконавського мистецтва, розроблені при МДК ім. П. І. Чайковського проф. д-ром мистецтвознавства Л. С. Гінзбургом (М. 1969; М. 1980); програмні вимоги з „Учбово-методичних матеріалів для студентів-заочників оркестрового факультету”, розроблені в ін-ті ім. Гнесіних, проф. М. С. Блоком (М. 1966) та проф. В. О. Рабеєм (М.1986); методрозробка тез по історії української музики, підготовлена канд. мистецтвозн. доц. О. Д. Білинською та канд. мистецтвознавства Л. В. Ярославич (Львів, 1978); матеріали лекцій Санкт-Петербурзької (Ленінградської) та Московської консерваторій, запроваджених професорами Б. Струве, В. Благовещенським, І. Ямпольським, Л. Гінзбургом, Л. Раабеном.

Завданням навчальної дисципліни є історико-теоретичний та виконавський аналіз

- формування та вдосконалення смичкового інструментарію, розвиток його акустичних та темброво-художніх можливостей;
- формування особливостей національних шкіл та найважливіших стильових напрямків смичкового виконавства;
- творчості видатних діячів віолончельного мистецтва – виконавців, композиторів, педагогів;
- розвитку естетики виконавства та методико-педагогічних теорій та шкіл;
- основної смичкової літератури – як репертуару виконавців так і книг, статей, тощо.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1.Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово

ЗК2.Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4.Здатність до розв'язання проблем.

ЗК5.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6.Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК7.Здатність до критики та самокритики.

ЗК8.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9.Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.

ЗК10.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність володіти іноземною мовою.

ЗК12.Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК13.Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

ЗК14. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК15.Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК17.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1.Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК3.Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК4.Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6.Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7.Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК8.Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК9.Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК10.Здатність оперувати професійною термінологією.

СК11.Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК12.Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК13.Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

СК14.Здатність здійснювати редакторську та лекторську діяльність в сфері музичного мистецтва.

СК15.Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

СК16.Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК17.Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН6.Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.

Розподіл годин та кредитів за курсами та семестрами

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Самостійна робота
			Загальний обсяг	Аудиторних				
				Всього	у тому числі:			
				лекційні	індивідуальні	практичні		
I		6	180	60	60		120	
	1	3	90	30	30		60	
	2	3	90	30	30		60	
II								
	3							
	4							
III								
	5							
	6							

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекційні заняття

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
1 семестр			
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади та джерельна база курсу.			
1	Тема 1	Історико-теоретичні аспекти курсу.	2
2	Тема 2	Історичний розвиток струнно-смичкових інструментів. Історія формування віолончелі. Віола да гамба.	2
3	Тема 3	Європейське струнно-смичкове мистецтво XVI-XVII ст.	2
4	Тема 4	Смичкове мистецтво України-Русі XI-XVII ст.	2
Змістовий модуль 2. Віолончельне мистецтво епохи бароко.			
1	Тема 5	Італійське смичкове мистецтво кінця XVII-XVIII ст..	2
2	Тема 6	Французьке смичкове мистецтво кінця XVII-XVIII ст..	2

3	Тема 7	Німецьке смичкове мистецтво кінця XVII-XVIII ст..	2
4	Тема 8	Австрійське смичкове мистецтво кінця XVII-XVIII ст...	2
5	Тема 9	Українське смичкове мистецтво кінця XVII-XVIII ст...	2
6	Тема 10	Інтерпретація музики барокко. Автентичне виконання.	2

Змістовий модуль 3. Віолончельне мистецтво епохи класицизму.

1	Тема 11	Творчість Л. Боккеріні та його вплив на розвиток віолончельної техніки.	2
2	Тема 12	Французьке смичкове мистецтво епохи класицизму.	2
3	Тема 13	Композитори Віденської класичної школи; Віолончельні концерти Й. Гайдна; Віолончельна творчість Л. ван Бетховена.	2
4	Тема 14	Західноєвропейські віолончельні школи XVIII ст.	2
5	Тема 15	Смичкове мистецтво епохи класицизму в Україні та Росії.	2

Всього годин

30

2 семестр

Змістовий модуль 4. Віртуозно-романтичний напрямок у віолончельному мистецтві XIX ст.

1	Тема 1	Франко-бельгійська віолончельна школа XIX ст. Творчість Фр. Серве.	2
2	Тема 2	Російська віолончельна школа. Творчість К. Ю. Давидова.	2
3	Тема 3	Віолончель у творчості композиторів-романтиків (Ф. Шуберт, Р. Шуман, Ф. Шопен, Ф. Мендельсон, Е. Лало, А. Дворжак).	2
4	Тема 4	Віолончельна творчість Й. Брамса.	2
	Тема 5	Концерти для віолончелі з оркестром у творчості композиторів-романтиків. Романтична віолончельна	

		соната.	
Змістовий модуль 5. Віолончельне мистецтво кінця ХІХ-першої половини ХХ ст.			
1	Тема 1	Німецьке віолончельне мистецтво ХІХ-початку ХХ ст.	2
2	Тема 2	Українське віолончельне мистецтво ХІХ-початку ХХ ст.	2
3	Тема 3	Іспанське віолончельне мистецтво ХІХ-поч. ХХ ст.; Діяльність П. Казальса.	2
4	Тема 4	Видатні західно-європейські віолончелісти 1 пол. ХХ ст.	2
5	Тема 5	Виконавські традиції Московської та С.-Петербурзької (Ленінградської) шкіл.	2
Змістовий модуль 6. Віолончельне мистецтво другої половини ХХ-ХХІ ст.ст.			
1	Тема 1	Віолончельні класи Московської консерваторії;	2
2	Тема 2	Віолончельні класи Київської консерваторії;	2
3	Тема 3	Віолончельні класи Львівської консерваторії;	2
4	Тема 4	Віолончельна музика 2-ї половини ХХ ст.	2
5	Тема 5	Українське віолончельне мистецтво другої половини ХХ-ХХІ ст.ст.	2
Всього годин			30

Самостійна робота

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
1 семестр			
Змістовий модуль 1..			
1	Тема 1-15	Вивчення сучасних історико-теоретичних джерел походження струнно-смичкових інструментів, жанрів та форм струнно-смичкового виконавства від ранніх етапів розвитку інструмента до ХVІІІ ст.	57
2	Підготовка до підсумкового контролю		3
Всього годин			60
2 семестр			
Змістовий модуль 2. Віолончельне мистецтво ХІХ-початку ХХІ ст.			
3	Тема 1-15	Ознайомлення з найкращими зразками віолончельної нотної літератури ХVІІІ– початку ХХІ ст. та з виконавством видатних арфістів сучасності (відео та майстер-класи)	57
4	Підготовка до підсумкового контролю		3
Всього годин			60

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни «Історія виконавського мистецтва» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на державному іспиті.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література з дисципліни «Історія виконавського мистецтва (віолончель)»

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

по історії виконавського мистецтва (віолончель)

1. Зав'ялова Ольга. Концертно-віртуозна культура ХІХ ст. і традиції київської віолончельної школи [Електронний ресурс]. - С. 69-76 / Ольга Зав'ялова. – Режим доступу:http://www.mari.kiev.ua/2010%20-%20Mystectvoznnavstvo%20Ukrainy_11/069-076.pdf
2. Кондаш О.Хвилювання /страх перед випробовуванням/ К., «Радянська школа», 1981
3. Ларчіков В. Музично-виконавський арсенал сучасного віолончеліста / В.Ларчіков // Науковий вісник НМАУ імені П.Чайковського. – К., 2010. – Вип. 82. – С. 42 – 59.

4. Полянський Ю. Нариси з методики викладання гри на віолончелі. Київ :Музична Україна, 1978. – 51с.
5. Стеценко В.К. Методика навчання гри на скрипці. ч.1-2 Музична Україна. Мистецтво, 1964, 1974
6. Стеценко В.К. Закономірності інтонування на скрипці. Музична Україна. К., 1977
7. Сумарокова В. Г. Київська струнно-смичкова школа в контексті Європейського виконавського мистецтва (віолончель-контрабас). Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 1: Музичне виконавство. Київ : Вид-во НМАУ, 1999. С. 38–52.
8. Сумарокова В., Червов В. Виконавець і педагог (до питання про становлення української віолончельної школи). Музичне виконавство. Кн. 6. Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2000. Вип. 14. с.
9. Blum D. Casals and the art of interpretation / D.Blum. – London: Heinemann, 1977. – XVI. – 223 p.
10. Hargrove Jim. Pablo Casals: cellist of conscience / Jim Hargrove. – Chicago: Children's Press, 1991. – 127 p.
11. Louis Potter Jr. The Art of Cello Playing: A Complete Textbook Method for Private or Class Instruction. - Michigan: Alfred Music, 1980. - 248p.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрейко О. Методичні рекомендації з проблем регуляції м'язової системи в формуванні раціональної технічної бази скрипаля. Львів, 1991
2. Андрейко О. Методичні засади формування виконавського апарату скрипаля. Львів, 2006
3. Павлій Г. І Виразові відмінності між гомофонією та поліфонією. ЛВДМІ ім.М.В.Лисенка. Львів, 1995
4. Харнонкурт Н. Музика як мова звуків Суми: Собор 2002